

2009-02-20
Maud Molander
60/09

Skolverket
Att. Jan Schierbeck
106 20 Stockholm

Remiss gällande Skolverkets allmänna råd om studie- och yrkesvägledning

Lärarnas Riksförbund har lämnats möjlighet att yttra sig över förslaget avseende allmänna råd om studie- och yrkesvägledning och vill anföra följande synpunkter.

Övergripande synpunkter

Lärarnas Riksförbund ser mycket positivt på att allmänna råd om studie- och yrkesvägledning har utarbetats. Vår uppfattning är att tillkomsten av de allmänna råden tyder på att skolans studie- och yrkesvägledning är ett eftersatt område och skolhuvudmännen bör därför ge verksamheten större utrymme utifrån de krav som finns i styrdokumentet. I den utvärdering och kvalitetsgranskning som Skolverket gjort och den sammanställning av samtal som Lärarnas Riksförbund och SACO förde med verksamma studie- och yrkesvägledare i november 2007 framgår med all önskvärd tydlighet att förhållandena inom studie- och yrkesvägledningen inte är tillfredsställande.¹

Emellertid räcker det inte med att utge Allmänna råd, utan dessa bör åtföljas av en gedigen implementering, så att studie- och yrkesvägledningen vid de kommunala skolorna avsevärt kan förbättras. I de genomförda granskningarna framgår att skolhuvudmännen inte tar det ansvar som de enligt styrdokumentet är ålagda att ta. Det är därför av stor vikt att såväl skolhuvudmännen som rektorer får klarlagt för sig sitt ansvar i dessa uppgifter. Problemen ligger både i styrning av verksamheten och kvalitetssäkring. Skolinspektionen bör få i uppdrag att specialgranska skolornas studie- och yrkesvägledning.

Lärarnas Riksförbund anser därför, i likhet med förslaget i konsekvensbeskrivningen, att implementeringsinsatser bör genomföras genom ett antal konferenser för att göra de allmänna råden spridda och kända. Till dessa konferenser föreslår vi att förutom skolhuvudmän och rektorer även studie- och yrkesvägledare inbjuds.

¹ Rapport 190 (2005): *Utvärdering av vägledning inom det offentliga skolväsendet*. Skolverket; *Kvalitetsgranskning av studie- och yrkesvägledningen inom grundskolan* (2007): Stockholm, Skolverket; Wennström, Ossian, SACO, Folkesson, Kristina, LR (2008): *Ledning för vägledning Samtal om studie- och yrkesvägledning i november 2007*. Se även SOU 2008:69 Långtidsutredningen 2008, Bilaga 8, Angelov, Nikolay, Johansson, Per, Kennerberg, Louise *Välja fritt och välja rätt Drivkrafter för rationella val*. Stockholm: Fritzes.

Specifika synpunkter

- Det måste tydliggöras i texten att ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat *i första hand* mellan studie- och yrkesvägledare och lärare.
- Begreppet ”personal” ska preciseras och bytas ut mot relevanta beteckningar såsom studie- och yrkesvägledare och/eller lärare.
- Det bör tydligt framgå att det är behöriga utbildade studie- och yrkesvägledare som besitter specialkompetens inom vägledningsområdet. Att anställa behöriga studie- och yrkesvägledare innebär en nödvändig kvalitetssäkring för skolans vägledningsverksamhet. I de allmänna råden måste därför framgå att Skolverket anser att skolhuvudmännen bör anställa behöriga studie- och yrkesvägledare eller att dessa bör få sina tjänster utökade för att garantera eleverna tillräcklig yrkesvägledning.
- Yrkesvägledningen i särskolan bör speciellt uppmärksammas, på samma sätt som görs för funktionshindrade elever, genom att studie- och yrkesvägledningen där väsentligt skiljer sig från uppdraget i grundskola och gymnasieskola. För särskolans del bör påpekas att den bör tas om hand av utbildade studie- och yrkesvägledare.
- Ett påpekande bör göras för vuxenutbildningen. Eleverna inom vuxenutbildningen har inte bara rätt till information om kurser och utbildning. De måste även ha rätt till *yrkesvägledning*.
- Det bör uppmärksammas på att innehållet i studie- och yrkesvägledning skiljer sig mellan grundskola och gymnasieskola.
- Det bör framgå i de allmänna råden vikten av att tid avsätts så att alla elever har möjlighet att få individuella vägledningssamtal med en utbildad, behörig studie- och yrkesvägledare.

Med vänlig hälsning

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Metta Fjellkner
Förbundsordförande

Maud Molander